

C V E T J E

z vertov sv. Frančiška.

Časopis za verno katoliško ljudstvo,
zlasti za ude tretjega reda sv. Frančiška

S privoljenjem cerkvenih in redovnih oblasti
vrejuje in izdaja

P. Stanislav Škrabec,
mašnik reda manjših bratov sv. Frančiška.

VSEBINA 12. ZVEZKA

Cerkveno leto (Konec)	353.
O oporoki ali testamentu tretjerednikov	360.
Govor pri blagoslovljenju tretjeredniškega bandera v Brežicah	365.
Podobe sv. Frančiška šola čednosti za tretjerednika	371.
Spomini na moje popotovanje v Sv. Deželo.	
35. Iz Pireja v Carigrad	373.
Srednja pot — prava pot	377.
Sv. Nikolaj in njega češčenje. IV. poglavje (Konec.)	381.
Morda tudi od tebe?	382.
Kaj je bolje?	382.
Priporočilo v molitev	383.
Zahvala za vslišano molitev	383.
Dar za kitajski misijon	384.
Rimsko-frančiškanski koledar za leto 1906. Mesec december	384.
Nov tretjeredni časopis	384.

V GORICI
Hilarijanska tiskarna.
1906.

Knjižne novosti.

Kaj je torej z alkoholom? (Konec).

Gosp. M. V. skuša biti tudi pravičen: „Ko bi to (namreč, kar očita „Cvetju“) pisale recimo „Dolenjske novice“ z ekonomskega stališča, bi se jim ne moglo to kaj na zlo vzeti.“ — Torej „Dol. Novice“ bi se smele z ekonomskega stališča „vleči za alkoholizem“?! Ali ste res tako mislili? Mislili ste pač, da bi se „Dol. Novice“ smele potegniti za dolenjske vinograde in dolenjski cviček. Dobro! Zdaj mi pa povejte, kako, da bi bilo to dovoljeno „Dol. Novicam“ z ekonomskega stališča, „Cvetju“ pa ne bi bilo dovoljeno z višjega, verskega stališča potegniti se za čast tistega daru božjega, ki se v naši katoliški cerkvi vsak dan na tisoč in tisoč aljtarjih Bogu nazaj daruje in v predrago kri zveličarjevo spreminja? „Cvetje“ naj bi molčalo, ko se vino psuje „strup“, ko se vinski cvet imenuje naravnost „hudič“, prav tisti vinski cvet („alkohol“), ki ga Rim dovoljuje v potrebi primešati preslabemu mašnemu vinu (določbi 30. jul. 1890 in 5. avg. 1896)? — „Cvetje“ ne bi bilo vredno, da živi, ke bi se bilo balo povedati resnico v takih okoliščinah.

Ali „čuvaji vere“ so papeži, ne „Cvetje“! Čuvaji? Papeži so še več ko čuvaji! Verhovni vojvodje vojskujoče se cerkve so! Najboljši vojvoda pa se ne more vojskovati brez vojakov, častnikov in prostakov. Neposredno mora v boj vbogi prostak, in taki smo mi! Pa kedo nas je pa komandiral? Nihče! Slab prostak, ki čaka v sredi boja posebne komande za vsak strel, vsak udarec!

Ali imenitni škofje in mašniki vidijo v sedanjem „gibanju“ le boj zoper aljkoholj, nikaker ne boja zoper katoliško cerkev, zoper Kristusa, zoper Boga. Res! In vender poslednjega priznani voditelji tega „gibanja“ sami ne skrivajo, kaker je iz naših citatov očitno ko beli dan. Čudno je torej, kako je mogel pisati rajni škof Egger („Alkohol und Volkswohl“ str. 44, 45):

«Noch merkwürdiger ist der Versuch, die Abstinenz als etwas halb oder ganz Häretisches mit den katholischen Anschauungen über Ascese in Widerspruch zu setzen. ...Dieser Vorwurf wäre nur dann begründet, wenn von den Abstinenten wie einst von gewissen Sekten der Genuss geistiger Getränke im Allgemeinen als unerlaubt und die Abstinenz als sittliches Gebot hingestellt würde.»

Prav! Nam ni treba kaker le za besedo prijeti dobrega gospoda. Holitscher je izrekel v Budapešti jasno in naravnost: „darum ist und bleibt jeder, auch der mässigste Alkoholgenuss unsittlich.“ Kaj je treba še za herezijo, in več ko herezijo? V resnici namreč ni misliti dandanašnji na kako staro ali novo krivoverstvo na kerščanski podlagi, nova vera je popolno antikristovstvo.

In ta nova vera, ali je misliti, da se brez vspeha pridiga s toliko silo? Ne! Nova vera, nova morala, Antikristova, se očitno širi, do zdaj zlasti po mestih. Tako smo ravno kar brali o Gradcu:

«Eine eigentümliche Bewegung durchzieht diese Stadt auch in ethischer Hinsicht. Naturheilkunde, neues Menschentum, Abstinenz, Hygiene, alle haben ihren Anteil daran und werden von den Leuten dieser Stadt mit der eigentümlichen Leidenschaftlichkeit ergriffen, mit welcher die Grazer auf alles reagiren» (Österr. Rundschau, Band IX. S. 75).

Kaj je to, „neues Menschentum“? To jo človeštvo vzrejeno po Darwinovi dogmatiki in Forelovi abstinenčni in seksualni etiki. Za ta vzor prihodnjega zlahtnega človeštva se torej ogrevajo gračani. In naši ljudje v Ljubljani, kako se navdušajo za —

CVETJE

z vertov svetega Franciška.

XXIII. tečaj.

—✿ V Gorici 1906 ✿—

12. zvezek.

Cerkveno leto.

P. S. Z.

(Konec.)

Sè zadnjim binkoštnim tjednom se cerkveno leto zaključí. Ker pa o začetku njegovem in o adventnem času še nismo govorili, zato nam ostane za sedaj povedati nekatere stvari še o tem.

Cerkveno leto se začenja z adventom, ki šteje v sedanjem času štiri nedelje, nekedaj je bilo pa malo drugače.

Advent je čas za pripravlanje na božične praznike, kaker je postni čas priprava na velikonoč. Tedaj torej, ko še niso obhajali božiča, tudi adventa ni bilo. Pa tudi, ko je bil božični praznik v četrtem stoletju v celi cerkvi vpeljan, adventa niso še obhajali; vender so pa imeli nekak način pripravljanja na božič. Pripravljali so se s postom, ki je trajal od sv. Martina (11. novembra) do božiča. Postili so se navadno tri dni v tjednu, vender ne povsod. V nekaterih krajih je bil post v tem času le menihom zapovedan, kaker imajo frančiškanski redovi še sedaj 40 dni pred božičem zapovedan post.

Tudi dolgost adventa ni bila povsod vedno enaka. Nekod so ga obhajali pet tjednov, drugod šest ali sedem. Sedaj šteje splošno štiri nedelje. Vender ne gre terditi, da pomenijo štirje tjedni adventa štiri tisoč let od Adama do

Kristusa. Štirje adventni tjedni pomenijo le sploh čas pred Kristusom.*) Poglavitni namen adventa je pa pripraviti nas na praznik prihoda Odrešenikovega.

Prihod Gospodov je trojen: prihod z nebes na zemljo pri včlovečenju, prihod v naša serca z milostjo in posebno v sv. obhajilu, in prihod na sodnji dan, ko bo prišel soditi žive in mertve. Advent nas spominja pred vsem na prihod Odrešenikov po včlovečenju, pa nas navdaja v cerkvenih molitvah vedno tudi z mislimi na druga dva prihoda. V tem cerkvenem času se oznanjuje pokora, na kar nas spominja že vijoličasta barva pri sv. maši, v sv. evangeliju nastop sv. Janeza Kerstnika opominjajočega k pokori, prepoved ta čas obhajati ženitovanja, post ob sredah in petkih. Nadalje nas vabi sv. cerkev k zbrano sti duha in h gorečemu hrepenenju po Odrešeniku. Sploh je adventni čas prav pripraven vzbuditi v naših sercih ter dno upanje.

Sedaj pa pojdemo k posameznim adventnim nedeljam.

S prvo adventno nedeljo stopimo v novo cerkveno leto in z njo začenjamo božično dobo. Glavna misel te nedelje je misel na prihod Kristusov. Zato nam oznanja sv. evangelij prihod Jezusov na sodnji dan, da bi se naše serce napolnilo sè svetim strahom pred sodnikom in bi se raje zatekali k prihajajočemu Odrešeniku. Sv. maša nam odpira trojni pogled. Pogled navzgor k Odrešeniku v začetku sv. maše: „K tebi povzdigujem svojo dušo; moj Bog, v tebe zaupam, ne bom osramočen; naj me ne zasmehujejo moji sovražniki, zakaj vsi, ki te čakajo, ne bodo osramočeni.“ Pogled na znotraj, v serce, v berilu: „Odverzimo dela temote in oblecimo orožje svetlobe.... oblecimo Gospoda Jezusa Kristusa.“ Sv. evangelij obrača pogled v prihodnjost, na sodnika, in nas navdaja z mislijo: Kedor noče sedaj gledati na odrešenika in v svoje serce, bo moral enkrat vpirati pogled v pravičnega sodnika.

Da nam ne bo treba enkrat prepozno ozirati se na sodnika, zato nas vabi sv. cerkev takoj v začetku leta k odrešeniku. Prišli pa bomo mi k njemu in on k nam, ako

*) Kaker se poje na božično vigilijo v rimskem martirologiju, bi bilo od stvarjenja sveta do Kristusovega rojstva 5199 let, kar je pa le misel nekedanjih učenih mož, ne pa gotova verska resnica.

bomo iz svojega serca odstranili vse, kar mu je zoperno. To more storiti dobra adventna spoved in pa goreča molitev. Iz tega namena nas kliče sv. cerkev s prvimi besedami sv. maše k molitvi: „K tebi povzdigujem svojo dušo.“ Molitev je namreč povzdigovanje duha k Bogu.

Berilo današnje sv. maše je še prav posebno imenitno zato, ker so sv. Avgušтина ravno besede tega berila tako genile, da se je spreobernal.

Drugo adventno nedeljo nam kaže sv. cerkev Kristusa ko odrešenika. Sv. maša povdarja to takoj s prvimi besedami: „Ljudstvo sijonsko, glej, Gospod bo prišel odrešit narode.“ Sv. evangelij pa daje dokaz iz del Jezusovih, da je on pravi odrešenik. Ko je sv. Janez poslal dva učenca k Jezusu z vprašanjem: „Ali si ti, ki ima priti, ali naj družega čakamo?“ tedaj se je Jezus takoj sklical na svoja dela ko na dokaz, da je on poslani odrešenik: „Pojdita in povejta Janezu, kar sta slišala in videla.“

Ker smo gotovi, da je Jezus naš odrešenik, zato nas berilo te nedelje navdaja s terdnim zaupanjem. Da nas pa upanje ne bo goljufalo, je treba, da živimo po načelih in naukih Jezusovih. Mi ne smemo biti „ters, ki ga veter maje“, ne omahljivi ljudje, ampak odločni kristijani, ki se deržijo Jezusovih naukov v javnem in zasebnem življenju, ne mehkužni in meseni, ampak polni zatajevanja in premagovanja. Jezus ne mara za kristijane, ki pri vsaki priložnosti svoje misli menjajo, ki se vsakega brezverskega lista in časopisa vstrašijo, ki se vsakega zaničevanja nevernih ljudi zbojijo, ki se iz strahu pred ljudmi ne upajo prestopiti cerkvenega praga, ne približati se obhajilni mizi, odkriti se pri zvonjenju angeljskega pozdravljenja itd. Če si kristijan, pokaži, da si; pokaži v delih z izpolnjevanjem verskih dolžnosti. S tem se ti bo upanje najbolj uterdilo.

Tretja nedelja nas spodbuja k veselju. Že takoj prve besede sv. maše se glasijo: «Veselite se v Gospodu vedno, zopet rečem: veselite se.» Veseliti se pa moramo nad Jezusom, ki nas ima priti odrešit. Iste misli veselja se ponavljajo v berilu te nedelje. Vzrok, zakaj se naj veselimo, je jasno povedan v besedah: «Gospod je namreč blizu.»

Le veselimo se, saj se bliža čas prihoda odrešenika, ki nam sè svojim zgledom kaže pot k večni sreči, ki nas

uči večne resnice in preganja temo in zmote poganstva, ki nas posvečuje z milostjo v sv. zakramentih. Ne bodimo mejtistimi, ki iščejo veselje v zadovoljevanju nizkih strasti, v umazanem govorjenju, v pijančevanju, v nečimerni obleki, pri grešnih veselicah, ampak bodimo prepričani, da nam more dati pravo veselje edino le mirna, čista; neomadeževana vest, nedolžno ali spokorno serce.

Celi adventni čas ima namen približati nas Jezusu ter nas tako razveseljevati in osrečiti. Čim bliže bomo Jezusu, tem srečniši bomo in sè zaupanjem se mu bomo smeli približati tudi na sodnji dan.

Da se bomo lahko približali Jezusu, zato nam kaže četrta nedelja pot, ki pelje k njemu.

Zato kliče sv. Janez Kerstnik v evangeliju: „Pripravite pot Gospodu.“ Kako pa? On pravi: „storite ravna njegova pota“ t. j. živite po božjih zapovedih. Zato pa vi, dragi bravci, radi sprašujte vsaki večer, posebno v tem adventnem času, svojo vest in pregledujte, ali se vaše življenje vjema z naukom Jezusovim, ali je morebiti bolj vravnano po mnenju sveta in streže poželjivosti mesa. Pot, ki pelje k Jezusu, so njegove zapovedi. Te izpolnujemo in bomo vedno pri njem in on pri nas. Nadalje pravi sv. evangelij: „vsaka dolina naj se napolni,“ t. j. vse pomanjkljivosti naj se izpopolnijo. Vprašajmo se ali smo vse storili, kar je zapovedano glede obiskavanja cerkve, spovednice; ali ste vi, podložni, storili, kar se je po pravici od vas zahtevalo? Če kje kaj manjka, tam naj se vse izpolni. Nasprotno je pa tudi treba tisto, kar je preveč, odstraniti: „vsaka gora in grič naj se zniža.“ Odpravi naj se napuh, poželjivost, strast, greh. Vse to, in kar je temu enakega, je preveč in ovira Jezusu dohod v naše serce.

Vse te prilike so nekak opomin k dobri adventni spovedi, k poboljšanju in napredku v dobrem.

V adventu se obhaja 8. decembra praznik brezmadežnega spočetja Device Marije. Ta praznik je kakér zarja, ki se pokaže pred vzhodom sonca.

Marijino brezmadežno spočetje so v sv. cerkvi že zgodaj obhajali, na vzhodu gotovo že v sedmem stoletju; pri latincih je praznik omenjen v devetem stoletju, splošno je bila pa dana zapoved za vso cerkev, naj se ta praznik

obhaja, na cerkvenem zboru v Bazlju l. 1439. Češčenje brezmadežnega spočetja Marijinega je torej že zelo staro in mnogo so k razširjenju tega češčenja pripomogli frančiškanski redovi, ki so si Brezmadežno tudi izbrali za svojo pokroviteljico ali zaščitnico (patrono). Znanstveno je resnico o brezmadežnem spočetju razjasnjeval in proti mnogim bogoslovcem odločno branil učeni frančiškan Duns Skot, dejanski so pa delali za češčenje Matere božje on in vsi dobri sinovi in hčere sv. Frančiška iz vseh treh redov in ves čas njihovega obstanka. Zato je pa tudi Rim dovolil, da se smejo vse navadne sobote celega leta brati v naših redovnih cerkvah in tudi v kapelicah skupno živečih tretjerednikov in tretjerednic sv. maše o brezmadežnem spočetju Marijinem.

Učeni in globokomisleči frančiškanski bogoslovec Duns Skot je naletel pri svojem nauku o brezmadežnem spočetju na mnoge in hude nasprotnike, ki so mu ugovarjali. Pa Marija je zmagala, papež Pij IX. je razglasil ta nauk l. 1854 za versko resnico. Zato terdno upamo, da bo slednjič zmagala resnica tudi glede pravega besedila angeljskega pozdravljenja v našem jeziku in bomo vsi enoglasno pozdravljali Marijo ne le: „Zdrava, o nebes kraljica, zdrava, angeljev Gospa; zdrava korenina; zdrava vrata, iz katerih svetu luč je prisijala“ itd. ampak tudi: „Zdrava Marija, milosti polna itd.*)

Božič ima svoj predpraznik ali vigilijo s posebno sv. mašo in duhovnimi molitvami. Večer pred božičem imenujemo sv. večer, kaker tudi božiču pravimo sv. dan.

Zgodovina priča, da božiča niso vedno in povsod obhajali 25. dan decembra. V vzhodnih cerkvah so praznovali rojstvo Gospodovo skupaj z razglašenjem 6. januarija. Na zapadu je bil vpeljan božič v večini krajev gotovo pred letom 354. in se je obhajal 25. decembra. V četrtem in petem stoletju so pa začeli na vzhodu sè zapadom praznovati božič posebej 25. dec.; na zapadu pa sè vzhodnimi cerkvami

*) V latinskem stoji za našo besedo „zdrava“ v obeh molitvah: „Ave.“ Ravno tako stoji tudi za blagoslovljen „benedictus“ v molitvi „Salve Regina“ in v „Ave Maria“, na kar se pri izdanju novega molitvenika ni oziralo — na ljubo zastareli zmoti, pa na opravičeno žalost vseh, ki ljubijo resnico in pravico.

razglašenje Gospodovo 6. januarija. Da se niso v času zlagali, je bilo krivo to, ker niso bili gotovi, kateri dan je bil Jezus rojen. Po starih sporočilih se terdi, da je bil rojen 25. decembra in zato so se neketeri držali tega dne; drugi, ki so mislili, da je Odrešenik prišel na svet 6. januarija, so obhajali njegovo rojstvo ta dan. Da se praznuje Jezusovo rojstvo ravno 25. dec., h temu je dalo povod ustno izročilo. Lehko je pa tudi in ni neverjetno, da so zato določili božiču 25. dec., ker so hoteli spremeniti neki poganski praznik v kerščanskega. Tisti čas namreč, ko sta noč in dan enako dolga in začne sonce močnejše postajati, zmagavši dolgo noč, ta čas so obhajali pagani praznik „rojstva nezmagljivega sonca“. Kristijani so dali temu dnevu kerščanski značaj, praznovali so rojstvo nadnarurnega sonca Jezusa Kristusa.

Božič ima tri posebnosti pred drugimi prazniki: 1) polnočnico, 2) tri sv. maše 3) osmino, mej katero se obhajajo drugi godovi z osminami.

Polnočnica se obhaja slovesno, tihe maše so o polnoči prepovedane. Ravno tako ni dovoljeno pri tej sv. maši deliti obhajila. V neketerih krajih nimajo o polnoči sv. maše. Kriva je največ mlačnost in slabo obnašanje vernikov. Ako se obhaja ta sv. noč v pravem cerkvenem duhu, o! potem je to noč polna serčnega veselja. Le spomnite se nazaj na otroška leta. Dete, ki hrepeni po sv. večeru ko nekedaj pastirji po Betlehemu, ono čuti božično veselje; čuti je pa zavoljo svoje neomadeževane duše in čistega serca. Če hočeš sv. večer veselo obhajati, operi dušo v dobri adventni spovedi in prinesi h polnočni sv. maši Jezusu v dar svoje serce.

Trojna sv. maša, ki se ta dan obhaja, ima svoj pomen. Spominja nas na trojno Jezusovo rojstvo: na rojstvo iz Boga Očeta od vekomaj, iz Marije Device v času, v naših sercih sleherni dan. V vsaki teh treh sv. maš so te misli izražene, vendar prevladuje v vsaki ena od njih.

Pri prvi sv. maši ali polnočnici obhajamo Jezusovo časno rojstvo v Betlehemu. Zato govori berilo: „Prikazala se je milost Boga Odrešenika našega vsem ljudem.“ In sv. evangelij popisuje zgodovino rojstva Jezusovega v Betlehemu, kako je cesar Avgust dal ukaz popisovanja in sta Marija in Jožef šla v svoje rodno mesto Betlehem, pokorna

cesarjevi zapovedi. „In dogodilo se je, da so se, ko sta bila tam, dopolnili dnevi.“ In Devica je rodila, povila dete v plenice in je v jasli položila. In so prišli na angeljsko povelje pastirji in so dete molili itd. In dete, ki leži v jasliah v plenice povito, je pravi Bog, kaker povdarja začetek sv. maše: „Gospod mi je rekel: Moj Sin si ti, denes sem te rodil.“

Druga sv. maša obhaja Jezusovo rojstvo v uaših serciah. Že v začetku sv. maše se to oznanjuje: „Luč bo svétla denes čez nas, ker nam je rojen Gospod.“ Sv. evangelij pa pripoveduje, kako so pastirji hiteli k hlevcu in se poklonili Jezusu in ga napravili za kralja svojih sere, hvaleči Boga za to, kar so videli in slišali. Obišči tudi ti, kristijan, božje dete v jasliah, moli ga ko svojega Boga in vkloni se njegovim zapovedim. Postave tega kralja so lahke in ukazi njegovi sladki. Če bo to kraljevo dete nad tvojim srcem gospodovalo, o! potem boš srečen. Napravi ga za kralja svojega serca s tem, da boš rad prejemal milosti sv. zakramentov, posebno pa, da boš pogosto njega samega sprejemal v svoje serce v vrednem sv. obhajilu.

Tretja sv. maša pa praznuje večno rojstvo iz Boga Očeta, ali z drugimi besedami: Jezus je edinorojeni Sin Boga Očeta. Zato moli sv. cerkev pri tej sv. maši: „Dodeli, prosimo, vsegamogočni Bog, da nas oprostí tvojega Edinorojenega novo rojstvo po mesu“..... Berilo te sv. maše slovesno oznanjuje z besedami sv. Pavla, da je Jezus pravi Bog, Sin Boga Očeta in sv. evangelij ponavlja še slovesniše isto rešnico: „V začetku je bila Beseda in Beseda je bila pri Bogu in Bog je bila Beseda.“ Zadnji evangelij pa kaže, kako so prišli trije modri z Jutrovega (od vzhoda) in so dete v plenice povito molili in priznali, da je to pravi Bog.

Kako naj torej obhajamo sveti dan? Berilo perve sv. maše nam to jasno pove in Jezus nam kliče iz jaslíe: „odpovejte se hudobiji in posvetnim željam“ t. j. greh naj umerje v nas. Naš sklep za božič mora biti: Proč z grehom, načela nauka Jezusovega morajo veljati mej nami. Nadalje nas opominja isto berilo: „da zmerno, pravično, pobožno živimo na svetu“. Živimo pobožno, ne le če hodimo k sv. maši, keršč. nauku, če se postimo, ampak če tudi radi in pobožno molimo, sv. zakramente pogosto prejemamo, radi

terpimo zavoljo Boga in se trudimo pripeljati k jaslicam Gospoda Jezusa sebe in celi svet. Bog je ljubezen, to nam spričuje dete v plenice povito. Če je on ljubezen, naj tudi naše serce plamti od ljubezni do njega. Ljubezen se more povračati le z ljubeznijo. Živimo z m e r n o t. j. ne služimo strastem, svetnim dobrotam, vživanju, ampak gospodujemo nad seboj in slabim poželjenjem. Daruj Jezusu v jasliah svoje strasti, poglavitne napake, tam jih odloži za vedno. Živimo p r a v i č n o. Tu naj se približajo jaslim tudi tisti, ki Jezusa nočejo poznati, brezverni socijaljisti in ošabni veljaki tega sveta. Vedite, da ima sleherni človek nekaj božjega na sebi, dušo, ki je po božji podobi vstvarjena in z Jezusovo kervijo odrešena. Sin božji je prišel na svet odrešit tudi vas. Pred vami leži ko nezmožno dete, a to nezmožno dete bo enkrat vaš sodnik. Ono je namreč pravi Bog, mogočni Bog, pravični Bog, ki zahteva pravico za vse, za pravične in grešnike.

Živimo vsi tako, da bo po odrešenju in usmiljenju Jezusovem naša telesna smert naše rojstvo za nebesa.

Naslednji prazniki v osmini so vsi v tesni zvezi z božičem. Veže jih ljubezen. Jezus je pri včlovečenju in rojstvu kazal ljubezen, sv. Štefan jo kaže v smerti, sv. Janez se vsled velike ljubezni imenuje učenec ljubezni, nedolžni otročiči so pervenski dar nedolžnosti, sv. Tomaž uči zvestobo do sv. cerkve, sv. Siljvester zvestobo v poklicu, pri vseh pa se razodeva ljubezen, ki je verhunec kerščanske popolnosti.

S tem popisovanjem cerkvenega leta smo dali dragim bravcem ne celote, ampak le nekaj zern. Ta zerna si vsadite v serce in naj prinašajo obilne sadove.

Ⓒ oporoki ali testamentu tretjerednikov.

P. A. Č.

Po vsi pravici zasluži naš sv. oče Frančišek ime „apostoljski mož“. Kedor je le nekaj bral o njegovem življenju, se je prepričal, s kako gorečnostjo je izpolnjeval dolžnosti božjega poslanca. Ni delal samo za dušno srečo bližnjega, prizadeval si je tudi časno osrečiti človeštvo. Najlepši dokaz za to nam je tretjeredniško vodilo. Tu beremo, kako

očetovsko vari svoje duhovne otroke pred ničemernostjo v obleki in pred nezmernostjo v jedi in pijači in jim ne dopušča hoditi na veselice in zabave, duši in telesu nevarne. V skerbi, da bi ne bil denar ali imetje, keterega bi zapustili ob smerti, obrnjen v slabe namene, jim še posebej priporoča, da naj o pravem času vse časno primerno vredijo. „Kedor ima premoženje“, piše, „naj o pravem času naredi oporoko ali testament“. Gotovo vam bo, bogoljubni tretjerednik, vstreženo, ako vam ta predpis sv. vodila nekoliko obširniše pojasnimo.

Prav modro je storil sv. Frančišek, da je svoje duhovne otroke opomnil na dolžnost pred smertjo časno imetje v red spraviti. Premnogokrat se namreč dogodi, da se premoženje, zapuščina, nê samo ranjkih tretjerednikov, ampak tudi drugih razdeli in porabi v take namene, v ketere bi ranjki v življenju nikedar ne bil privolil. Dogodi se, da kedo vmerje in zapusti več premoženja. In kaj nastane koj po njegovi smerti, ko morebiti on še leži na mertvaškem odru? Domači in sorodniki začnejo stikati po njegovih shrambah in iščejo, kje bi pograbili kaj denarja ali drugih stvari. Začnejo se prepirati, zmerjati zaradi zapuščine. V takem slučaju brat ne pozna brata, sestra ne sestre, sorodnik ne sorodnika. Lakota po denarju jim tako rekoč zmeša glavo, da ne poznajo več ljubezni in pravičnosti! Na mesto, da bi se bratovsko pogovorili mej seboj, iščejo pravice pri sodnji. In tu se poslužijo vseh sredstev in pripomočkov, tudi nepoštenih, da bi le več dobili. Pomagajo si z opravljanjem, obrekovanjem, lažjo, preklinjevanjem, rotenjem, in ako še to ne pomaga, s prisego, včasih še s krivo prisego! Ko dobijo svoj delež, pa lehkomišljeno zapravljajo! Kaker dobljeno takó zgubljeno! Da bi se ranjkega še kaj spomnili, da bi naročili kako sv. mašo za njega, jim ne pride na misel. Še tisto, kar morajo dati v dobre namene, zvijačno priščipnejo in skrajšajo! Ke bi bil ranjki vedel, da bo njegova zapuščina napravila toliko greha, da se bo tako krivično ž njo gospodarilo, gotovo bi rajši nič ne bil imel ob smerti. Zna biti še sam terpi v večnosti zaradi svoje zapuščine. Kedo je pa vzrok vseh teh nevšečnosti, prepira, sovraštva? Ranjki sam je največ tega kriv, ker pred smertjo ni vredil svojih časnih zadev, ker ni napravil oporoke, ali testamenta.

Dandanes je po sodnijah skorej največ posla in tožba ravno zavoljo zapuščin. In vkljub temu se ljudje nečejo zmodriti, da bi še v življenju, ko so zdravi, v red spravili svoje premoženje. Neketeri misli, da bo moral takoj vmreti, ako napravi testament!

Preljubi tretjerednik, ali tretjerednica! Morda je tudi tebe dobri Bog na kakšen način oblagodaril s časnim imetjem. Morda so ti stariši zapustili kaj dediščine, ali si sam kaj prihranil z modrim gospodarjenjem, ali si imel srečo pri trgovini, ali bil varčen v službi itd. Morda si si nekaj prihranil ravno vsled tega, ker si v tretjem redu in si spolnjeval predpise in nauke sv. vodila. Le vprašaj svoje tovariše, ali tovarišice, ki niso v tretjem redu, pa so imeli lepše službe, ali so si kaj prihranili? Nič, še dolg imajo morebiti v trgovinah! Vse je šlo za obleko, za veselice itd.! Seveda to ne nese nobenih obresti! Na stare dni pridejo taki lehkoživci in zapravljevci pa občinam na „rame“.

Da si si z varčnostjo in poštenostjo nekaj gotovine prihranil, to ni zoper sv. vodilo, ampak to je modro in hvalevredno. Previdnosti je zmirom treba, posebno za prihodnost. Bog ve, kakšni časi še pridejo, kakšne težave te še čakajo. Starost pripelje seboj razne potrebe in nadloge. Mogoče je, da te obišče še v mladosti dolgotrajna, huda bolezen. O, kako potolažen boš, ako boš imel takrat kaj svojega, ako ne bo treba na posodo iskati ali domači občini delati nadlege! Le pazi še naprej, dokler si zdrav, da se ne izneveriš lepi čednosti skromnosti in varčnosti. Sam modri Sirah (18, 25.) te na to opominja z besedami: „Spominjaj se vboštva ob času obilnosti in potreb siromaštva ob dnevu bogastva. Od jutra do večera se čas spreminja“. —

Seveda se moraš varovati, da se čednost varčevanja ne bo prevergla v pregreho lakomnosti ali skoposti. To pa zopet ni lepo, če bi si še tistega ne privoščil, kar je potrebno, ako že kaj imaš! Saj denarja seboj tako ne boš vzel v večnost. Ne posnemaj tistih, ki od lakote in pomanjkanja vmirajo, denar imajo pa v posojilnici ali pa v skrinji, če ne bogve v kaki luknji skrit. Kolikokrat se sliši o bogatih siromakih t. j. takih zlasti po mestih, ki imajo tisoče, pa beračjo. Po njih smerti se pa spozna, kakšni berači so bili.

Taka varčnost ni čednost, ampak gerda pregreha! Vsaketere skoposti in lakomnosti se morajo pa zlasti tretjeredniki ogibati. Sv. vodilo jih pred njo svari, z besedami: „Vsak naj po svoji moči daje miloščino, s katero se podpirajo bolni in vbožniši udje, ali se skerbi za čast božjo“. In res nam priča skušnja, da prav tretjeredniki največ razdele vbogim in zlasti oni skerbe, da so po naši domovini tako lepe in snažne hiše božje! Ako že v življenju daruješ za vboge, za čast božjo in za druge enake vzvišene namene, gotovo ne moreš lepše porabiti svojega imetja, ako ti ga je ljubi Bog kaj več podelil. Najlepše obresti ti bo prinesel enkrat tako naložen denar. Boljše je, da že v življenju sam oberneš in porabiš svoj denar v take namene, kaker da bi se po tvoji smerti drugi zanj tožarili in pirali.

Da torej tvoj denar ne bo tebi ali tvojim v časno ali večno nesrečo, poslušaj sv. vodilo, ki pravi: „Kedor ima premoženje, naj o pravem času naredi oporoko ali testament.“ Kedar naj se napravi testament? Vodilo pravi: o pravem času. Najbolje je, da koj, ko kaj več nabereš, določiš, kako in kaj naj se vkrene s tvojim denarjem, ko bi ti vmerl. Navadno se čaka z oporoko do hude nevarne bolezni. To pa gotovo ni pametno. Lehko nenadoma pride smert, ne da bi bilo mogoče delati oporoko. Pa tudi ako dalj časa traja bolezen, ne kaže odlašati do zadnjih trenutkov, ko je človek ves zmučen, in morda tudi več ni pri zavednosti. Zato pa pravi vodilo, da naj se napravi o pravem času. Saj oporoko lahko overžeš ali spremeniš, kedar hočeš. Čez svoj denar si ti gospodar!

Kako se testament napravi? Ako znaš pisati, ne bo pri tem nobene težave. Vzemi polo papirja in napiši razločno po versti koliko in komu želiš zapustiti svoje imetje. Na to se podpiši, in testament je gotov. Vloži ga v kovertu, zapiši na kovertu: moj testament, ter jo shrani na takem kraju, da jo bodo drugi lahko našli po tvoji smerti, ali pa jo izroči kaki zanesljivi osebi.

Ako ti pa testament spiše kedo drugi, in se ti samo podpišeš, pokliči tri pametne, zanesljive priče (može), da se tudi oni podpišejo. Njim ni treba brati, koliko in komu si zapustil; samo podpišejo naj se.

Ako pa ne znaš pisati, pokliči tri zanesljive priče, da se podpišejo na testament, keterega si dal spisati komu drugemu. Tudi tebe naj eden podpiše, ti pa pri tem podpisu napravi križ v navzočnosti teh treh prič.

Ako ne znaš tudi brati, naj ena od teh treh prič testament prebere v pričo drugih dveh prič in ti poterdi, da je to tvoja volja.

Kedor pa le ustmeno napravi oporoko, naj pokliče tri priče in pred njimi naj razločno pove, kaj naj se stori ž njegovo zapuščino. Priče si pa to lahko zapišejo.

Prej ko začneš delati testament, vse dobro in trezno premisli, kako bi bilo najboljšo glede tvojega imetka. Ako si v dvojbi, se posvetuj s svojim dušnim pastirjem, pa ne pri spovedi, ali z domačim županom, ako je veren človek, ali s kako drugo zanesljivo, pametno osebo. Pri testamentu bodi pravičen najprvo svoji duši. Na njo, ki bo najberž na onem svetu še kaj pomoči potrebovala, nikar ne pozabi! Zelo napačno ravnajo tisti, ki vse zapuste drugim, meneč, bodo že ti poskerbeli za pogreb, za sv. maše itd. Preljubi! Denar je slepar, zlasti ravno pri takih priložnostih. Nobenemu nič ne zaupaj, ampak kar naravnost zapiši v oporoko: „Toliko za pogreb, toliko za sv. maše, toliko za cerkev.... Ako imaš sorodnike, o katerih veš, da so potrebni in da bodo s tvojim denarjem vestno ravnali, jih ne smeš prezreti. Ako pa veš, da bo ta ali oni tvojih sorodnikov zapravljal ali razsipal tvoj denar, ga pa z lahko vestjo izpuštiš. Pri testamentu se spomni tudi vbogih zlasti iz domače župnije. Saj veš, kako lepo obeta Gospod Jezus: „Blager vsmiljenim, ker bodo vsmiljenje dosegli.“

Sv. Frančišek je tudi napravil oporoko ali testament; pa ne glede denarja, keterega nič ni imel, ampak duhovno oporoko je zapustil vsem svojim duhovnim otrokom. In ta oporoka je bogat zaklad lepih naukov in modrih opominov. Tudi vi ne pozabite na tako duhovno oporoko. Ne skerbite preveč, koliko boste zapustili ljudem v denarju, pač pa se potrudite, da boste lepo in spodbudno živeli po sv. vodilu, da boste dali najlepši zgled domačim in celi župniji. To bo bogata duhovna oporoka, ki bo v tolažbo vernim in vam,

„Bodite pripravljeni, zakaj ob uri, ki je ne veste, pride Sin človekov.“ (Luk. 12, 40) Imejte vedno oskerbljeno svoje

časno in dušno imetje, da boste vedno pripravljeni stopiti pred večnega, pravičnega Sodnika, ki vam bo zaklical: „Daj račun od svojega hiševanja!“ In vi mu boste lahko odgovorili: „Kar je bilo v moji moči, sem na svetu vse poravnal. Kar sem bil dolžan sem povernil, kar sem pa več imel, sem razdelil po svoji vesti v dobre namene. Blagovoli, usmiljeni Jezus izreči milo sodbo o mojem računu in stori me deležnega večnega veselja!“

Govor pri blagoslovljenju tretjeredniškega bandera v Brežicah.

(10. jun. 1906.)

„Bodite junaki... v sredi Jeruzalema...
in vzdignite bandero!“ Jerem 6. 1.

V zgodovinsko knjigo naše tretjeredniške skupščine bomo z današnjo slovesnostjo zapisali ginljiv in važen dogodek. Nisem mislil, preljubi tretjeredniki, da bo slovesnost, ki se sedaj verši, že denes prišla na versto. Pred malo časom sem pri nekem shodu sprožil misel in željo, da bi bilo lépo in koristno, ke bi si za našo skupščino preskerbeli primerno bandero. In kmalu sem se prepričal, da to ni bila le moja želja, ampak da ste željo po tretjeredniškem banderu gojili že dolgo tudi vi. Malo vas je, vender v kratkem času sté po svojih močeh toliko darovali za bandero, da sem ga lahko takoj naročil pri domači izdelovateljici v Ljubljani. Delo je šlo hitro izpod rok. In denes je bandero že tukaj. Preč. p. gvardjan so ga ravno kar blagoslovili, za kar jim bodi priserčena zahvala. Iz obrazov vam berem veselje in zadovoljnost, ko gledate novo v resnici lépo zastavo. Da je to vaše veselje opravičeno, vam bom z milostjo sv. Duha skušil dokazati s tem, da vam pojasnim:

1. Kakšen pomen imajo zastave in bandera sploh, in
2. Kakšen pomen ima za vas ravno kar blagoslovljeno bandero.

„Bodite junaki v sredi Jeruzalema in vzdignite bandero.“ Iz teh besedi preroka Jeremije lahko sklepate,

preljubi tretjeredniki, da so bila bandera znana že v starem zakonu. To nam poterjuje tudi četrta knjiga Mojzesova (Num. 2, 2), kjer se bere, da je izročil Mojzes posameznim vojnim oddelkom bandera, da so se po njih ločili drug od drugega zlasti ob času vojske. Pa ne samo ta namen so imela bandera in zastave v vojski; imela so in imajo še dandenes tudi še drugi, višji namen. Zastava je vojaku že od nekedaj posebno ljuba in draga. Pri zastavi prisega vojak zvestobo in vdanost svojemu vladarju. Zastava ga pelje v vroči boj. Za zastavo je pripravljen dati kri in življenje. In dokler vidi vojak vihrati zastavo na čelu svojega polka, mu raste serčnost in pogum, in junaško vihti meč nad sovražnikom. Ko pa v sredi divjega boja vojak vidi, da je zastava padla, da je prišla v roke sovražniku, tedaj zgubi pogum, zgubi vso serčnost. Zguba vojaških zastav, je nekakšno znamenje, da je zgubljena bitka, premagana armada.

Kaker veste, pa nimajo samo vojaki zastav, ampak jih imajo, zlasti dandenes, tudi razna društva. Šole, zavodi, rokodeljska in druga posvetna društva imajo svoje zastave. Okoli njih se zbirajo, pri njih se navdušujejo za edinost in slogo in vzajemno delovanje, da dosežejo cilj, katerega ima njih društvo.

Največe in najstariše društvo pa je brez dvojbe naša sv. cerkev. In ako imajo posvetna društva svoje zastave, bi bilo, kaj ne, čudno, ke bi to mogočno društvo ne imelo zastave, okoli katere naj se zbirajo in navdušujejo njeni mnogoštevilni udje. Da, tudi sv. cerkev ima svojo dragoceno skupno zastavo. To zastavo ji je podaril njen ustanovitelj Gospod Jezus sam. Blagoslovil jo je s svojo lastno kervjo na Kaljvariji. Sv. križ — znamenje Kralja kraljev — je ta skupna, dragocena zastava velikanske družbe sv. cerkve.

Po zgledu te skupne zastave pa so se v sv. cerkvi in njenih različnih družbah vpeljale še druge zastave ali bandera. Začetnik bander, kakeršna so v cerkvi v navadi, je po občenem mnenju rimski cesar Konstantin Veliki. Ta cesar se je imel bojevati z mogočnim nasprotnikom Maksencijem.

Neko popoldne je stal Konstantin na čelu svoje vojske; kar zagleda — tako pripoveduje slavni cerkveni zgodovinar tistega časa, Evzebij, škof v Cezareji Palestinski — znamenje križa na nebu v jasni svitlobi prav nad soncem, in okoli

vidi gerški napis *ΤΟΥΤΩ ΝΙΚΑ*, to je po naše: „s tem zmaguj!“ *) In ne le cesar, tudi vsa njegova vojska je videla tisto znamenje in vsi so ostermeli in čudili se. Ali Konstantin ni vedel, kaj bi pomenila ta prikazen. Po noči na to pa se mu prikaže Kristus — tako je cesar Evzebiju sam pravil in s prisego zagotovil — Kristus, prav s tistim znamenjem, ki ga je videl na nebu, in zapove mu, naj si da narediti po njem zastavo, ki mu bo služila v vojski. In cesar je res dal narediti bandero, ki ga je gotovo Evzebij sam videl in ga tako popisuje: Dolgo, ravno, sè zlatom prevlečeno kopje je bilo, poprek je imelo drog, ki je delal ž njim podobo križa; na verhu se je svetil venec iz zlata in dragih kamnov vmetalno delan. V tem vencu ste bile dve gerški začetni čerki imena Kristusovega, X in P, tako postavljeni, da se je druga v sredi vzdigovala čez prvo. Na poprečnem drogu je visel pert škerlatne barve sè zlatom in dragimi kamni okrašen; na njem so bile podobe cesarjeva in njegovih sinov. Da so to zastavo stražili in v bojih nosili, je cesar izbral izmej svoje telesne straže petdeset najmočnejših in najpobožniših vojakov. Ti so jo nosili prvič v boju z Maksencijem pri Miljvijskem mostu blizu Rima 28. oktobra leta 312 po Kristusu. V tem boju je zmagal cesar Konstantin in ž njim je zmagala vera Kristusova. Konstantin je postal prvi kerščanski cesar. Sveta zastava njegova, imenovane „labarum“, pa je za njim ostala njegovim naslednikom in se je hranila v Carjem gradu še v devetem stoletju. Po tej zastavi torej so očitno posneta še dandanašnji cerkvena bandera.

Čemu si omišljajo cerkvena društva bandera in zastave, ni težko vgeniti, zlasti, ko smo se prepričali, kaj je vojaku vojaška zastava. Predragi! Pomislimo, kaj je življenje vsakega kristijana na tem svetu? Poterpežljivi Job terdi, da je človeško življenje boj. Da, res boj je naše življenje in sicer hud boj. Boj, v katerem ne gre za čast in srečo enega dne, ampak za neskončno večnost, za zveličanje naše duše. In v tem boju se nam ni bojevati s telesnim

*) „Kirchenlexikon“ in „Realencyklopädie der christlichen Alterthümer“ pod „L a b a r u m.“ Latinska prestava, ki se navadno navaja: „In hoc signo vinces“, očitno ni natančna.

sovražnikom, ampak z dušnim, nevidnim, zvijačnim sovražnikom — z duhom teme.

Zoper tega nasprotnika in njegove priveržence je pa treba nastopiti skupno. Drug drugega moramo podpirati in navduševati, da bomo stanovitni v boju, — dokler zmagamo. In k temu skupnemu boju nas gotovo lepo spodbujajo bandera in cerkvene zastave. Le pomislite, preljubi, kako vas prešine sv. navdušenost, ko zagledate v cerkvi lepo bandero ali zastavo. Kako vam povzdigne pobožnost, ko se vverstite v procesijo, katero lepša mnogo bander in zastav! Še na take kristijane, ki sicer niso mej prvimi v armadi Gospodovi, imajo bandera neko posebno noč.

Iz tega, kar ste, bogoljubni tretjeredniki ravno slišali, vam bo jasno, zakaj smo si tudi mi preskerbeli bandero. Ako si druga manjša cerkvena društva napravljajo zastave in bandera, kaj ne, da bi bilo čudno, ke bi tretjeredniška skupščina ne imela primerne bandera. Imeti ga mora, če se hoče ohraniti v lepi skupnosti, če se hoče navduševati k odločnemu boju zoper zmoto in greh, če hoče, da bo vedno večja in močnejša ter vedno bolj goreče delala za čast božjo in zveličanje bližnjega!

Namen našega bandera torej in nikaka posvetnost ali slavohlepnost, ampak namen je odkrit, lep, svet. To bandero bo vabilna moč, bo zbirališče tretjeredniške duhovne armade. Pri vsakem shodu in vseh večih slovesnostih bo izpostavljeno v cerkvi in vas bo klicalo k marljivi vdeležbi redovnih pobožnosti. Klicalo vam bo v spomin svete obljube in druge pobožne sklepe, ketere ste kot tretjeredniki že večkrat napravili, pa ste jih znabiti že pozabili. Na banderu vidite lepe slike. Na eni strani je sv. Frančišek, ki derži v eni roki sv. vodilo, z drugo pa blagoslavlja vaša redovna patrona sv. Ludovika in sv. Elizabeto. Oziraje se na to sliko, prosite sv. Očaka, naj blagoslovi tudi vas z istim blagošlovom, da boste tudi vi s pomočjo tretjega reda zmagali in prejeli nebeško krono. Na drugi strani vidite krasno sliko Brezmadežne Matere Božje, varihinje vseh treh redov sv. Frančiška.

Nismo brez namena okrasili bandera ž njeno podobo. Hoteli smo s tem našo skupščino še posebej izročiti njene-
mu varstvu. K nji, ki je sterla glavo peklenski kači, se

zatekajte odslej še z večim zaupanjem, da ž njeno priproš-
njo tudi vi starete glavo vsaki pregrehi in skušnjavi.

Okoli bandera se pa ne boste zbirali samo v cerkvi, ampak tudi zvonaj cerkve, pri procesiji, boste morali s svojo pričujočnostjo pričati, da je v a š e bandero, ki se nosi pred vami. Za njim se boste morali vverstiti in pokazati neprestrašeno, da ste v številu duhovnih otrok sv. Frančiška. Ne snete posnemati v bojzljivosti svojih tovarišev in tovarišic tiste skupščine, ki si je preskerbela lepo, dragoceno bandero, pa ko je bilo treba vverstiti se v procesiji za njim, so se zbalí otroci sv. Frančiška, sramovali so se svetu javno pokazati, da so tretjeredniki.

Vojak, ki se sramuje svoje zastave, je slab vojak, in ako jo v vojski zapusti, ga vstrele. Kaj bo storil pa Jezus s tistim, ki se sramuje pokazati, da je na njegovi strani pod zastavo sv. Frančiška? Sam nam odločno pravi: „Kedor se mene sramuje pred ljudmi, se ga bom tudi jaz sramoval pred svojim nebeškim Očetom!“ Nekedaj so bili res žalostni časi za tretjerednike tudi pri nas. Pripoveduje se, in starejši se najberž tudi sami spominjate, da so bili shodi za tretjerednike v zakristiji pri zaklenjenih vratih iz strahu pred sovražniki in preganjavci! Hvala Bogu! Tisti žalostni časi so minili, in upajmo, da se ne bodo nikedar več povernili!

Pa vi tudi nimate nobenega vzroka sramovati se tretjega reda in očitno se prikazati pri shodih in procesijah! Tretji red ni skrivna, zarotniška družba, ampak on je in mora biti družba bogoljubnih, spokornih, po čednostih in večnem zveličanju hrepenečih vernikov. Ako ima pa tretji red ta namen in ako boste temu namenu zvesti vselej ostali, potem se vam ni treba prav nič sramovati tudi očitno se pokazati, zbrani okoli tretjerednega bandera. „Bodite torej junaki... in vzdignite bandero!“ Da, junaki lepega, spodbudnega in čednostega življenja bodite v sredi današnjega Jeruzaléma, v sredi grehom vdánega sveta, in vzdignite bandero lepega vzgleda, da boste tako tudi druge, ki še niso v vaši družbi, privabili pod svoje bandero.

In to je tudi nadaljni namen denes blagoslovljenega bandera. Vojaška zastava kliče vojake v boj, naše bandero bo pa k pokori in svetemu življenju vabilo tiste, ki so do

sedaj odlašali in dvojili, ali bi stopili v tretji red, ali ne. O, koliko jih še manjka v tej duhovni armadi, ki bi jim bil tretji red velike koristi! Treba je le spodbiti predsodke in premagati tisti graje vredni, napačni strah pred ljudmi, kaj bodo ljudje rekli itd.

Marisiketeri se boji tretjega reda, ker misli, da bo grešil, ako ne bo spolnjeval vseh predpisov. Ta strah je prazen! Tretji red nič ne naklada pod grehom razvun tisto, kar nam že božje in cerkvene zapovedi nalagajo. Tretji red tudi ne brani stopiti v zakonski stan, ne ovira stanovskih dolžnosti. Tretji red zatira le greh, in pospešuje čednostno in spokorno življenje. Po tem mora pa hrepeneti vsak, ki se hoče zveličati. Blager vsim, ki so se še o pravem času zatekli v rešilno ladijo tretjega reda! Ti so se preskerbeli z gotovo vstopnjico v sv. nebesa. Na stotine, lahko da na tisoče in tisoče je mej srečnimi nebeščani takih, ki so se rešili večnega pogubljenja s pomočjo spokornega tretjega reda.

Torej vi, ki ste do sedaj še omahovali, ali bi ali nebi stopili v tretji red, končajte to omahovanje. Denes naj tehtnica potegne na dobro stran. Verzite od sebe vse ničvredne pomisleke in storite možat sklep: „v kratkem se bom tudi jaz postavil pod bandero tretjega reda.“ Bog in sv. Frančišek naj vas vterdita v takem svetem sklepu!

Predragi v Gospodu! Sveto opravilo — blagoslovljenje je končano. Bandero je sedaj vaša last. Vi ste ga plačali, a vi mu tudi skerbite za čast in dobro ime. Vojak prisega pri zastavi vdanost in zvestobo svojemu vladarju. Storite to tudi vi denes pri vašem banderu. Prisezite pri njem, kar ste prisegli kralju vseh kraljev, ko ste napravili tretjeredno obljubo. Obnovite svojo vdanost in zvestobo vi, ki ste bili do sedaj zvesti sveti obljudi. Vzdromite se, vi, ki ste dremali, ki ste se vdajali duhovni mlačnosti. Vjunačite se, vi, ki ste morebiti že pozabili, da ste v tretjem redu, ki ste zbežali iz armade sv. Frančiška. Vernite se in bojujte se stanovitno, da rešite svojo nevmerjočo dušo! Pod tem banderon si podajte vsi v duhu roke, da boste za naprej delali v vzajemnosti in ljubezni, vsi za enega, eden za vse, da tako rešite nalogo, katero vam daje tretji red, namreč: poviševati čast božjo in skrbeti za svoje in bližnjega

zveličanje. Ako to nalogo srečno rešite, bodite prepričani, da se boste po končanem duhovnem boju zbrali v nebesih pod neizmerno lepšim in veličastnišim banderom, večnim banderom sv. Frančiška in njegovih zveličanih duhovnih bratov in sester. — Amen.

P. A. Č.

Podobe sv. Frančiška šola čednosti za tretjerednika.

P. A. Č.

Da podob ne smemo po ajdovsko častiti in moliti, to vsi dobro vemo. Vender lepi kipi in dostojne slike svetnikov mnogo pripomorejo k pravi, zbrani pobožnosti. Gledajoč na sv. podobo se lažje zatopimo v premišljevanje o čednostnem življenju dotičnega svetnika. Naša molitev je bolj goreča in naše serce se prej vneme za terdne sklepe, prizadevati si za čednosti, ki so se svetile nad svetnikom, keterega nam kaže podoba. Sv. podobe so tihe, vender v serce segajoče pridige. One so šole bogoljubnega življenja.

Taka šola čednosti so zlasti tretjeredniku podobe sv. Frančiška. Slikarji nam ga predstavljajo v raznih okoliščinah njegovega življenja. Vsaka slika ima pa za duhovne otroke serafinskega očeta nove nauke, nove opomine. Skorej na vsaki sliki vidimo sv. Frančiška z obrito glavo. Le okoli srede glave ima venec ali krono las. Ta krona nas spominja ternjeve krone, ki je bila vbodena v presveto glavo našega Gospoda. Glava sv. Frančiška obdana s to krono nas uči, da moramo tudi mi odstraniti od svoje glave vse, kar bi našega Odrešenika iz nova kronalo s ternjem žalosti. Ogibati se moramo vsega nepotrebnega lepotičja, izbijati iz glave vse grešne misli, ki rojijo po nji.

Ako se ozremo v obličje Frančiškovo, vidimo, da nas skorej vsaka poteza njegovega obraza vabi k zatajevanju in pokori. Na neketerih slikah ima oči vperte v tla, nam v opomin, da naj pazimo na oči, ki so s svojo radovednostjo večkrat vzrok hudim in nevarnim skušnjavam. Na drugih slikah, pa vidimo, kako sv. Frančišek zaupljivo gleda proti nebu. Ta pogled naj gane tudi nas, da bomo tudi mi duha

in oči povzdigovali proti nebu, zlasti v trenutkih težav, bridkosti in skušnjav. O, kolikokrat je v dušnih in telesnih stiskah zaupljiv pogled proti nebu sladka tolažba v božjo voljo vdanemu tretjeredniku !

Iz slik sv. Frančiška beremo njegovo veliko navdušenje za vboštvo. On je bil sin premožnih starišev. Pa o pravem času je spoznal, da ga bogastvo in vživanje tega sveta ne bo pripeljalo v nebesa. Zato si je zbral za nevesto najstrožje vboštvo. In ravno to ga je obogatilo z največimi zakladi v nebesih ! Preljubi tretjerednik ! Posnemaj tudi ti prostovoljnega vbožčeka sv. Frančiška. Ako imaš kaj več časnega premoženja, ne navezuj nanj svojega serca. Bogastvo je ternje, ki zaduši svete, vzvišene misli. Ako si pa vbog in terpiš pomanjkanje, prenašaj z veseljem svoje uboštvo in upaj, da si boš ravno s tem nabral bogastva za večnost !

Konopec, s katerim vidiš prepasanega sv. Frančiška, te spominja tretjeredniškega pasu in pomenljivih besed, katere so ti voditelj govorili, ko so ti izročili pas : „Opasa naj te Gospod s pasom čistosti in vgasne naj v tvojem ledji ogenj poželjivosti, da ostane v tebi čednost zderžnosti in čistosti !“ Ali se še spominjaš teh lepih besed in ali se ravnaj po njih ?

Na pasu, ki ga nosi sv. Frančišek, vidiš tudi rožni venec. Z molitvijo je premagal namreč sveti oče svoje slabosti, zapeljivi svet in hudobnega duha. Molitev, zlasti molitev sv. rožnega venca, tudi tebi priporoča, ako hočeš premagati svet in si odpreti sv. nebesa. Ako imaš kaj več časa moli prav pobožno serafinski rožni venec. Vselej, kedar ga izmoliš, zadobiš popolni odpustek.

Prav ginjive in podučne so tudi druge slike, v katerih vidimo sv. Frančiška. Za tretjerednika je posebne važnosti slika, ki kaže sv. Frančiška v družbi sv. Elizabete in sv. Ludovika, ko jima izroča sv. vodilo. Ako sta ona, ki sta bila kraljevskega rodu, tako vestno in veselo spolnjevala sv. vodilo, ali ne boste tudi vi ljubili in natančno spolnjevali predpisov tretjega reda ?

Vsakemu pa posebno vgaja slika : sv. Frančišek v gozdu. Okoli njega se zbirajo najbolj plašljive živali. Tičice mu sedajo na glavo, na rame, zajček počiva na njegovi

obleki, jelen se tudi približuje njemu, ki je zlasti v prosti naravi tako rad premišljeval vsemogočnost in modrost Stvarnikovo. Ta slika nam predstavlja krotkost in pohlevnost, ki se je posebno svetila na našem svetniku. In to lepo čednost uči tudi vas, ko vam priporoča lepo obnašanje, miroljubnost, mejsebojno kerščansko ljubezen itd. Da, le ako se boste ljubili mej seboj, boste otroci serafinskega očeta!

Veliko ljubezen mej Jezusom in sv. Frančiškom nam živo predstavljajo slikarji, ki nam slikajo sv. očeta pri križu, ko je Jezus eno roko s križa snel in objel svojega zvestega služabnika. Frančišek je vedno ponavljal vzdihovaje: Moja ljubezen je križana! Bogoljubni tretjerednik! Ako hočeš, da bo mili Jezus tudi tebe enkrat objel in povabil tja, kjer je sv. Frančišek, prizadevaj si tudi ti za gorečo ljubezen do Križanega!

Spomini na moje romanje v Sv. Deželo.

(P. E. P.)

35. Iz Pireja v Carigrad.

Vernivši se v Pirej, zapazim, da je morje precej nemirno, in vender je bilo treba s čolnom na ladijo. Najmem si in plačam dva močna veslavca, toda mesto tih dveh skoči v ladijo sicer jako lep, a še precej šibek gerški mladenič, ki je moral imeti kakih 18 let. Ta me ni razumel in zato mu nisem mogel pokazati niti svoje nevolje. Morje je pa postalo, ko sem stopil v čoln še bolj nemirno. Rad bi bil, kljub temu, da sem bil oguljufan, najel še enega veslavca, pa ni bilo več mogoče. Hotel sem si pomagati se staro gerščino, koliker sem je še znal, a mladenič se mi je le smejal. Vožnja do ladje, za katero bi rabil ob vgodnem vremenu morda komaj deset minut, je trajala več kaker eno uro. Z obrežja in z ladije so ljudje gledali, kako je čoln plesal po razburkanih valovih, a da bi prišel kedo pomagat, na to ni mislil nihče. Čolnič je skakal tje in sem kaker orehova lupina. Večkrat sva prišla že prav blizu ladije, a kar pride močan val in naju odbije skoraj za streljaj daleč. Nisem sicer boječ, a prepričan sem bil, da skoraj gotovo ne prideva do ladije.

Mladenič se je z veslanjem trudil in napenjal vse svoje moči, tako, da so mu potne kaplje kar curkoma tekle po lepih licih, a ostal je popolnoma miren. Ke bi bil opešal, našla bi bila skoraj gotovo skupen hladen grob v gerških vodah. S kužali so gledali z ladije na naju; pozneje so rekli, da so občudovali mojo hladnokervnost, vsled ketere sem se celo smejal, ako nas je kak val zopet prav daleč odbil od ladije. Gotovo pa je bila večega občudovanja vredna hladnokervnost pogumnega veslavca, keterega življenje je bilo prav v taki nevarnosti, kaker moje, in on se je verhu tega sè vsemi močmi trudil, jaz sem pa, ker veslati ne znam, le brez dela gledal na besneče valove. Slednjič, ko prideva zopet enkrat blizu ladje, se naju vsmitila venderle dva mornarja, ki sta sè silo potegnila čolu do stopnjic, ki derže na ladjo. Na verhu stopnjic je stal kapitan, ki se je zaničljivo smejal. „Dobite beržkone še hujše, mi je rekel, ako še nimate zadosti“. Sè strahom sem gledal z ladje na mladeniča, ki je pa pogumno veslal nazaj proti obrežju. Sicer se je, hvala Bogu, vihar za nekaj časa polegel tako, da je mladenič srečno dospel do obrežja. Z Bogom, dragi mladi gerški junak, ne vem tvojega imena in nisem mogel razumeti tvojega lepo donečega materinega jezika, vender mi pa ostaneš v trajnem spominu, ker naju je družila ura skupne smertne nevarnosti. Morda postane prej ali slej viharo tudi tvoje življenje, želim ti iz serca, da bi premagal vse težave in enkrat srečno dospel v veselo večnost. Krasne Grecije lepi sin, ostani zdrav!

Ladija, na katero sem prišel, je bila avstrijskega lojda, imenovala sè je Karintija. Na tej ladji sem našel tako ošabne in neprijazne ljudi, kaker na nobeni drugi. Seveda tega ni ladja kriva, ker se osobje vedno spreminja. Vender sem dobil tudi tukaj tovariša, katoliškega armenskega duhovnika, ki je prihajal iz Rima, kjer je bil ob priliki papeževe petindvajsetletnice.

Vožnja je bila nekaj časa precej prijetna, toda kmalu je postalo morje zopet nemirno in prišlo je res, kaker je kapitan napovedal, še hujše. Nastal je grozen vihar, ki ni trajal le v soboto popoldne, mariveč tudi celo nedeljo. Vozili smo se mimo raznih otokov, toda valovi so s toliko siló pluskali na krov, da ni bilo moč ostati na njem. Zopet je

bila morska bolezen splošna; meni je prizanesla tudi sedaj. Prihajal sem skoraj sam v obednico. Na mize so bili priterjeni romiči, v katerih so tičali krožniki in kozarci, ki jih sicer ne bi bilo mogoče vzdržati na mizi. Nikedar ne bom pozabil smešnega prizora, ko sem si naložil juho na krožnik, ki je bil priterjen v romiču. Bil sem popolnoma sam sè strežajem; tudi ladijskih urednikov se je lotila morska bolezen. Kar naenkrat se ladija zaguga tako močno, da mi juha pluskne iz krožnika na obleko. Ker le ni bilo miru, sem se zadovoljil z drugimi jedmi bolj stanovitnimi, kaker je bila ta preklicana juha, ki mi je obleko gerdo zamazala.

Kljub temu, da mi je kapitan parkrat resno rekel, da ni odgovoren za to, ako se mi kaj zgodi, da naj se ne podajam v nevarnost, da sem že 24 let star i. t. d., sem šel venderle večkrat na krov ter gledal dolu na razburkane valove, ki so se vzdigovali kaker hribi visoko pred menoj in za menoj. Nikedar se mi ni dozdevalo morje tako častitljivo in mogočno, kaker tedaj, ko je se vso silo besnel po njem silni vihar. Kako mogočna je narava, koliko mogočniji je stvarnik narave, kako majhen je pa nasprotno človek v primeri s toliko močjo in mogočnostjo. Ne vem, kako je to, da sem se prav tedaj spominjal razgleda na razkosane pečine, ketere sem večkrat že videl z verhov naših gora. Prav tako velikanski in prav tako divji je pogled na razburkano morje. — Terdno se je bilo treba držati ograje in vsikedar sem se potem vernil premočen v svojo kabino, kjer je v groznih skerbeh molil moj tovariš, armenski duhovnik. Tudi stari, morja in morskih viharjev privajeni mornarji so terdili, da ne pomnijo tacega viharja v teh vodah. Ladija, ki napravi po 13 milj v uri, ni napravila včasih niti pol milje. Namesto da bi rabili 36 ur iz Aten v Carigrad, rabili smo jih 64. Valovi so bili tako močni, da so nam znatno poškodovali zadnji del ladije. Vihar je trajal poldrugi dan in lahko umevno, da nismo prišli nikamer naprej. V nedeljo zvečer je nekoliko poglelo. Ko se zbudim 23. marecija zjutraj, hitim takoj na krov; morje je bilo še jako nemirno, ali na desni zagledam suho zemljo. Ko vprašam, izvem, da je to obrežje stare Troje. Vzamem svoje kukalo in zapazim neke razvaline, toda predaleč so bile, da bi jih bil videl natančno. Dopoldne smo krénili v 4

kilometre širok preliv — v Dardanele. Ker je morje v Dardanelah jako ozko, so na obeh obalih močne terdnjave, ki so popolnoma novodobne. Na nekaterih krajih šterlijo iz nasipov ali pa skal zelo veliki topovi, ki imajo braniti sovražnim ladijam vhod v Carigrad. Večkrat smo prišli tako blizu morskega obrežja, da smo s prostim očesom lahko razločili turške straže. Morje je postalo mej tem popolnoma mirno, a kar naenkrat obstoji ladija. Pri napornem delu zoper vihar, se je glavni stroj nekaj pokvaril in zato smo stali sedaj dve uri dolgo mirno v Dardanelah. Prišel nam je na pomoč majhen turški parnik, a odklonili so jo. Zvedel sem pozneje, da je taka pomoč navadno silno draga. Ostali smo tudi pred mestom Čanak Kalesij za malo časa, da je oddala ladija svoj potni list. Ravno so sijali erdeči žarki zahajajočega sonca na mesto Galipoli, ko smo prišli iz Dardanelj v Marmara morje. Osorni kapitan se je proti večeru venderle nekoliko sprijaznil z menoj, pričela sva nekak pogovor. Opomnil sem ga na neko napako na njegovih ladiji, ketere nikaker ni mogel vgeniti. V začetku se je nekoliko prestrašil, a omenil sem takoj, da ni nič hudega. Peljal sem ga v krasni salon prvega razreda. Na stenah so bile lepe slike Celovca, Beljaka, Verbskega jezera, nad vrati pa gerb. Ladija nosi ime „Karintija“ t. j. Koroško. Vprašam kapitana, kakšen gerb je nad vrati in on se odreže: „Avstrijanec ste in še Koroškega gerba ne poznate.“ Odgovoril sem mu: „Gospod kapitan, ne vem ali ste avstrijanec, vender pa vem, da ste avstrijskega lojda kapitan in vender ne poznate tega gerba, ki ni koroški, mariveč kranjski.“ Kako so napravili to napako, ketere do tedaj nihče ni opazil, ne vem. Kapitan je tekel po neko knjigo in mi hotel dokazati mojo zmoto, a kako se je potegnil njegov obraz, ko je z lastnimi očmi zapazil, da imam venderle jaz prav. Rekel je, da se mora to popraviti, kaker hitro pride ladija nazaj v Terst. Se je li to zgodilo, ali ne, tega ne vem. Pač pa vem, da me je kapitan še tisti večer in drugo jutro, koliker sva bila še skupaj, nekako bolj prijazno gledal. — Vozili smo se celo noč; še le proti jutru dne 24. smo prišli pred Carigrad. Ko sem se zjutraj zbudil, smo stali že precej časa pred mestom.

Srednja pot — prava pot!

„In pot veste.“ (Jan. 14, 4.)

Na svetu je ni za nas boljše reči, ko je ljubo sonce sè svojo svetlobo in gorkoto. Da bi sonce vgasnilo, nič ne bi moglo živeti na zemlji, ne človek, ne žival, ne rastlina. Ali pa, ke bi se zatočila naša zemlja od sonca proč, recimo, še enkrat tako daleč, kaker je zdaj, vse bi oterpnelo in poginilo od mraza. Na tečajih, severnem in južnem, kamer sončni žarki le pol leta in le od strani sijajo, je že zdaj tako mraz in tako žalostno, da ljudje ne morejo blizu in bi tam delj časa tudi ne mogli živeti.

Ke bi se pa nasproti zemlja soncu za polovico približala, berž bi nastala na nji taka vročina in svetloba, da bi je nobeno živo bitje ne zderžalo, vsega stvarjenja zemeljskega, kakeršno je dandanašnji, bi moralo biti konec. Saj nam je že zdaj poleti, ko sonce hudo pripeka, dostikrat prevroče, kaj bi še le bilo, ke bi šli dolu v Saharo ali še delj, v srednjo Afriko! Tak „strup“ je gorkota, in vender ne moremo živeti brez nje! In kaker gorkota, tako tudi svetloba. Brez svetlobe ne vidimo nič; ako bi pa kaj časa naravnost gledali v sonce, kmalu tudi ne bi več videli, oslepeli bi. Tak „strup“ je svetloba, če je je preveč.

Ali pa naj zato preklinjamo sonce, ker nam lahko škodi, ker nas lahko celo vmori, ako se mu nespametno izpostavljam? Ne, ker bi brez njega nikaker ne mogli živeti. Ne le, da nam sveti, da nas greje, tudi hrano nam pripravlja sonce, in ne le nam, vsemu, kar živi. Saj ne le človek in žival potrebuje svoje hrane, tudi trava, germ, drevo, sploh vsaka rastlina od največe do najmanjše, tudi tista, ki je človeško oko niti ne vidi ne. Pa vse seveda v svoji meri.

Gnoj je na njivi dober, pa če ga je preveč, utegne tudi škoditi. Voda je vsaki rastlini potrebna, ali v lužah in močvirju jih je malo, ki bi rade rastle, večinoma poginejo od preobile moče. Ali bomo zato rekli, da je voda „strup“? Ali bomo rekli: „Proč z vodo“!?

In živali? Vsaka ima svojo hrano, ki je zanjo vstvarjena. Pa ne v vsakem času eno in tisto. Gosenica živi od

perja, ene verste od takega, druge od drugačnega. In ko se naredi iz gosenice metulj, ta ne hrusta več perja, ta serče med iz cvetja; nekateri ga pa kar čebelam kradejo ali ropajo. Ko so bili še gosenice, niso vživali medu. Ali je bil tedaj zanje „strup“? To menda ne; ali za gosenice vendar ni med in one ne zanj.

Tako je tudi s človekom. Za dojenčka ni kos kruha, niti kozarec vina, odraslemu človeku pa se navadno dobro prileže oboje. Ali le v pravi meri mu more koristiti. Brez jedi človek ne živi dolgo, razen če ga Bog ohrani po čudežu; ali z nezmernostjo v jedi si tudi prej ali potlej pokonča zdravje in življenje. Ravno tako z nezmernostjo v pijači, bodisi aljkoholjna ali brezalkoholjna.

Pervotno je človek jedel sadje in pil vodo. Sčasoma je začel jesti meso in piti vino. Ali je bilo prej vino, ali prej pečenka, to ni gotovo; gotovo pa je, da je ljudem vgažalo eno in drugo — tako, da so jeli in pili, keder so imeli, več ko je bilo treba. „Že pred potopom so jeli in pili“ pravi Jezus v evangeliju (Mat. 24, 38; Luk. 17, 24). Seveda so nekaj morali jesti in piti, da so živeli. Ali ke bi bili jeli in pili zmerno, ke bi bili jeli jagode in pili vodo, Jezus tega ne bi bil posebej omenjal. Jeli in pili so pač obilo in kar jim je bolj dišalo ko sadje in voda, torej meso in vino. Nasledek tega obilega vživanja je bila razberzdanost in sčasoma razuzdanost. „Vse meso je bilo namreč popačilo svoj pot na zemlji“, pravi sv. pismo (1. Moz. 6, 12), in Bog je rekel: „Potrebil bom človeka, ki sem ga vstvaril, sè zemlje, pa ne le človeka, ampak tudi živino, laznino in ptice pod nebom, zakaj žal mi je, da sem jih vstvaril.“ In nastopil je vesoljni potop.

Vse to je Kristus vedel in vendar ni prepovedoval svojim učencem mesa jesti in vina piti. Kristus je dobro vedel tudi, kako je vsaki čas poželenje po dobri jedi in pijači mnoge zapeljalo v nezmernost in jih bo tudi v prihodnje, vendar zato zmernega vživanja mesa in vina ni prepovedal. Zakaj ne? Zato, ker je zmernost zaslužljiva čednost, pa zaslužljiva le tam, kjer je treba kaj premagovanja, in koliker večega premagovanja je treba, toliko večja in večega plačila vredna čednost je.

Kedor nigdar ni pokusil mesa niti vina, ta ne hrepeni ne po tem ne po onem; njegova zderžnost je lahka in brez zasluženja. Komur je pa ta jed in pijača iz prijetne skušnje dobro znana in ima želje po eni in drugi, ta mora neprestano želje krotiti in zatirati, da se ne pregreši proti popolni zmernosti; ta ima težak boj, pa vedno priliko zmage. Zmerno vživanje dari božjih je torej po našem razumu zaslužniše in koristniše ko popolno zderžanje brez zavedanja, ali enkrat zavselej sklenjeno.

In kaker zajde, kedor hoče biti več ko zmeren v jedi in pijači, tako se zgodi lahko tudi v skerbi za sveto čistost. Tam: „proč sè vzrokom pijanosti!“ — tukaj s podobno pravico: „proč sè vzrokom nečistosti!“ Ne le mislil, tudi storil je tako v prvih časih kerščanstva veliki cerkveni pisatelj Origenes, znebiti se hote mesenih skušnjav in opiraje se celo na besede Kristusove (Mat. 19, 12), ki si jih je razlagal v telesnem, namestu v duhovnem pomenu. In tako mislijo in delajo še današnji dan neki „požertvovalni“ krivoverci na Rusovskem; njih ime je znano po svetu, mi pa ga ne imenujemo. Omeniti jih je bilo, nje in njih slavni vzor, le ko najočitniši primer v dokaz, kam pride lahko z najboljšim namenom, kedor noče poznati mere in meje.

Mero in meje mora imeti, da je prav in dobro, vse na svetu, kaker v telesnem, tako tudi v duhovnem življenju. Človek, ki se odpravi peš na daljno pot, nič ne prihiti, ako se spusti v tek kar v začetku. Kar je tedaj pridobil, to in še več bo zamudil potem, ko bo vtrujen le počasi mogel naprej, ali bo morda celo onemogel na mestu obležal.

Takemu popotniku so podobni ljudje, ki se vpišejo v vse mogoče in morda tudi neketere nemogoče bratovščine ter prevzemo vse dolžnosti tistih bratovščin, ljudje, ki si naročajo in bero, koliker morejo dobiti pobožnih knjig in listov in hočejo opraviti vse razne duhovne vaje in molitve, ki jih najdejo noter, ljudje, ki hočejo prejeti vse odpustke, obiskati vse božje poti, ki vejo zanje, vse razne rožne vence in škapulirje dobiti in nositi, ne pomislijo pa, da ni mogoče toliko različnih reči opravljati, ne da bi bila ena drugi na škodo in ne da bi ovirale vse vkup pravih in resničnih, neodvaljivih stanovskih dolžnosti.

Zmerno torej, dragi bratje in sestre sv. Frančiška, zmerno in času, ki ga imate, in drugim okoliščinam primerno se vdeležujte takih raznih pobožnosti, pa česar se lotite, to opravljajte dobro in natančno, da dosežete namen. Ne mislite namreč, da so tiste unanje pobožnosti že pobožnost sama na sebi; tisto so le pomočki, mnogi in razni, ker služijo eni temu, drugemu drugi bolje. Vaš cilj pa mora biti pobožnost sama na sebi, in ta je notranja, ta je ljubezen. Ljubezen do Boga, ljubezen do bližnjega, vse unanje pobožnosti so le toliko vredne, koliker nam pomagajo ta cilj doseči. „Ke bi govoril jezike, človeške in angeljske, ljubezni pa ne bi imel, bučeč bron bi bil ali brenčeč kragulček. In ke bi imel preroštvo in bi vedel vse skrivnosti in vse znanstvo, in ke bi imel vso vero, tako, da bi gore prestavljal, ljubezni pa ne bi imel, nič ne bi bil. In ke bi mej vboge razdelil vse svoje premoženje in ke bi izdal svoje telo, da bi se žgalo, pa ne bi imel ljubezni, nič ne bi pomagalo.“ (1. Kor. 13, 1—3). Vse še tako velikanske reči torej, ki bi se mogle zdeti ljudem znamenja najvišje svetosti, v primeri z ljubeznijo, kaj so? Po odločni besedi sv. Pavla, nič! Kjer je ljubezen, tam so pa tudi majhina in neznatna dobra dela velika pred Bogom.

Zato Kristus svojim učencem ni naložil nobenih posebnih ostrosti, le ljubezen je veliko zahteval. Milo in pre-serčno kliče: „Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obteženi, in jaz vas bom pokrepčal. Vzemite moj jarem nase in učite se od mene, ker sem pohlevnega in ponižnega serca, in našli boste počitek svojim dušam. Moj jarem namreč je sladak in moje breme lahko.“ (Mat. 11, 28—30). Kjer gre za ljubezen, pa ne pravi samo: „Novo zapoved vam dam, da ljubite eden drugega; kaker sem jaz vas ljubil, da tudi vi ljubite eden drugega. Po tem bodo spoznali vsi, da ste moji učenci, ako boste ljubezen imeli mej seboj.“ (Jan. 13, 34, 35). Ne samo to pravi Jezus, pravi tudi: „Ljubite svoje neprijatele, dobro jim storite, kateri vas sovražijo. Blagoslavlajte jih, kateri vas kolnejo, in molite za nje, kateri vas obrekujejo. Temu, ki te tolče po lici, pomoli še drugo, in kedor ti jemlje plašč, tudi suknje mu ne brani. Vsakemu pa, kedor te prosi, dajaj, in tega, ki ti jemlje, ne tirjaj. In kaker hočete, da naj vam delajo ljudje, tudi vi

delajte njim tako... Bodite vsmiljeni, kaker je vaš Oče u-smiljen. In ne sodite in ne boste sojeni ; né pogublajte in ne boste pogubljeni ; odpuščajte in odpustilo se vam bo.“ (Luk. 6, 27—31, 36, 37).

Prijatelji, ali je to še srednja pot? Ne, to je najvišja. Ali prava je, ker nas uči prav ljubiti. Nobene stvari na zemlji bolj ko človeka, pa tudi nobenega človeka bolj ko Jezusa-Boga! „Kedor ljubi očeta ali mater bolj ko mene, ni mene vreden ; in kedor ljubi sinu ali hčer bolj ko mene, ni mene vreden ; in kedor ne vzame svojega križa in ne hodi za menoj, ni mene vreden.“ (Mat. 10, 37, 38). „Jaz sem pot, resnica in življenje. Nihče ne pride k Očetu drugači, kakor po meni!“ (Jan. 14, 6). —

„In pot veste!“ Jezus je ta pot, in postava te poti je ljubezen. In ta postava pravi: „Kar gre v usta, to ne ognusi človeka.... Kar pa iz ust gre, to iz serca pride, in to ognusi človeka. Iz serca namreč izhajajo hude misli, vboji, prešuštva, kurbanja, tatvine, kriva pričanja, preklinjevanja. To je, kar človeka ognusi.“ (Mat. 15, 11, 18—20). Tako uči Jezus, in tako svari: „Varujte se lažnjivih prerokov, ki prihajajo k vam v ovčjih oblačilih, pa so znotraj zgrabljivi volkovi.“ (Mat. 7, 15). In dalje: „Ne vsaki, ki mi pravi: Gospod, Gospod! pojde v nebeško kraljestvo, ampak kedor izpolnjuje voljo mojega Očeta, ki je v nebesih, tisti pojde v nebeško kraljestvo!“ (Mat. 7, 21).

Torej, prijatelji, pot veste! Po tej poti hodite in Gospod z vami!

Sv. Nikolaj in njega češčenje.

IV. poglavje.

(Konec).

Na Nemškem je najbolj sloveča božja pot hrib sv. Nikolaja pri Virzburgu. V gorskih krajih na Nemškem in v Avstriji je več božjepotnih cerkev sv. Nikolaja.

Mej mesti, kjer so zelo obiskane cerkve našega svetnika, ima zlasti Innsbruk posebno lepo cerkev sv. Nikolaja; tudi mestna župna cerkev v Meranu je posvečena temu

svetniku. Lepe so tudi cerkve sv. Nikolaja v Peterburgu, Bukareštu in Jasiju.

Znamenita je majhina cerkev sv. Nikolaja v Portellu v Kataloniji na Španskem. Sv. Rajmund, ki je tam blizu živel, je prav pogosto obiskoval to cerkvico, ter goreče molil pred neko podobo preblazene Device Marije. Tamkaj je napravil obljubo vednega devištva in prosil Marijo, da bi mu pokazala pot zveličanja in svetosti. Marija je njegove prošnje vslišala ter mu dala spoznati, naj vstopi v novovstanovljeni red „Naše ljube gospe, za rešitev sužnjev“. To je storil. Pozneje je ko kardinalj vmerl na potu v Rim, v Kordoni. Nastal je pa prepir, kam naj bi peljali njegovo sv. truplo. Pogodili so se, da se v rakvi naloži na slepo mulo. Ta je nesla rakev v cerkvico sv. Nikolaja.

V srednjem veku so sv. Nikolaja zelo častili tudi kot patrona zvonov; veliko zvonov nosi njegovo ime.

(H koncu bi bilo govoriti o cerkvah sv. Nikolaja v naši slovenski domovini. Ali za zdaj nam za to potrebni viri niso pri rokah.)

P. A. M.

Morda tudi od tebe ?

Svete duše (ali v tvojo tolažbo rečeno, takih je malo na svetu) prejemajo od Boga britkosti ne samo vdane, temuč veše! Si tudi ti dolžan veseliti se v britkosti ?

Ne, Bog ne zahteva kaj tacega od vseh. Tebi ni Bog dal take milosti. Torej je za te dosti, da si vdan v njegovo sv. voljo.

P. H. R.

Kaj je bolje ?

V kakem mestu, sploh v kakem kraju živi pobožna oseba, katero je Bog obdaril z izrednimi milostmi, tako da njeno svetost vse občuduje, da jo imenujejo naravnost svetnico! Vse jo časti, vse si šteje v veliko srečo jo videti, v večo ž njo govoriti in v največo priporočiti se ji v molitev.

V ravno tistem kraju živi pa druga oseba, polna britkosti, zaničevana od vseh. Vsakedo se je ogiblje, nihče je lepo ne pogleda. Ali to še ni zadosti. Misli se slabo o nji,

vsako njeno še tako dobro djanje, se krivo razlaga. Verh tega je njena duša vedno žalostna, vedno prestrašena! Vedno se boji, da jo je Bog zapustil. Vender je pri vsem tem mirna, ker ji vest ne očita smertnih, gotovih grehov. Akoravno ne z veseljem, vender pa z udanostjo v voljo božjo terpi, in z vajo v najlepših čednostih.

Le Bogu je znano, za katero je bolje pred Njim; ali po pametnem mnenju stoji pred Bogom ta, zaničevana reva bolje ko ona od vseh čislana „svetnica,“ ker pri tej je grozna nevarnost za ponižnost, podlago vsih čednosti, zaničevani je pa ponižnost v varnem zavetju. P. H. R.

Priporočilo v molitev.

V pobožno molitev se priporočajo: č. p. Deodat Šuštaršič, mašnik 1. reda sv. Frančiška, † 9. novembra t. l. v Nazaretu na Štajerskem; č. p. Otmar Vidic, mašnik 1. reda sv. Frančiška, † 10. novembra t. l. v Ljubljani.

Na dalje se priporočajo v molitev: Jožef Blažinec za zdravje; neka oseba za stanovitnost in gorečnost v molitvi; neka tretjerednica iz Nove štifte v več dobrih namenov; priporoča tudi svojega brata, ki je v nevarnosti za svojo dušo v tujih krajih; neka žena priporoča svojega moža in otroke; druga žena moža, otroke in celo hišo v dober namen; še druga v poseben dober namen za zdravje, srečo in blagoslov božji, priporoča tudi sebe, moža, sinu in vse domače, da bi v svetem miru in zastopnosti živeli; neka tretjerednica v dober namen; neka deklina, da bi se ji izpolnile najserčnejše želje in da bi Bog rešil njene stariše iz velikih nadlog.

Zahvala za vslišano molitev.

Podpisanega so napadale mnogokrat hude bolečine v glavi, tako, da se mu je bilo včasih bati najhujšega. Prosil pa je sv. Antona Padovanskega pomoči ter obljubil ob enem, da se bo v «Cvetju» javno zahvalil, ako bo vslišan. In ni prosil zastonj; bolečine so nehale skoro popolnoma. Bodi zato tukaj izrečena tisočera zahvala slavnemu čudodelniku, sv. Antonu Padovanskemu.

P. S. V.

Dalje naznanjajo svojo zahvalo: Andrej Klobčar, naročnik «Cvetja», da se je našla po prošnji sv. Antona važna

reč, ki je bila izgubljena; Frančiška Batič, tretjerednica iz Ajdovščine za zboljšanje zdravja svojega brata; Frančiška Virant v Gomilski za zdravje, katero je zadobila po opravljenih devetdnevnih in darovanih sy. obhajilih od vsemogočega zdravnika, vsmiljenega Serca Jezusovega po priporočni milega Serca Marijinega, sv. Jožefa, sv. Frančiška in sv. Antona; neka tretjerednica, da je bila sprejeta v samostan.

Za kitajski misijon

so darovali nadalje, kaker se nam je sporočilo: A. Slevce iz Kamnika 6²K 60 v; deklice uršulinske šole v Mekinjah 9 K; M. Turk iz Tersta 10 K.

Rimsko-frančiškanski koledar za leto 1906.

Mesec december.

1. Sob. Spomin vernih duš 3 redov sv. Frančiška. 2. Ned. 1. adventna. Sv. Bibiana, d. m. 3. Pon. Sv. Frančišek Ksaverij, sp. 4. Tor. Sv. Krizolog, šk., c. u.; sv. Barbara, d. m. 5. Srd. Zv. Humilj, sp. 1. r.; sv. Saba, opat. 6. Čet. Sv. Nikolaj, šk. 7. Pet. Sv. Ambrož, šk., c. u. 8. Sob. <i>Brezmadežne spočetje bl. D. M. P. O., V. O.</i> 9. Ned. 2. adv. Sv. Silvester, opat; zv. Joana, dev. 3. r. 10. Pon. Prenesenje hiše bl. d. Marije. 11. Tor. Sv. Damaz, pap. 12. Srd. Najdenje trupla sv. Franč. 13. Čet. Sv. Lucija, dev. m. 14. Pet. Sv. Gregor čudodelnik, šk. 15. Sob. Osmina brezmad. spoč.	16. Ned. 3. adv. Sv. Evzebij, šk. m. 17. Pon. Zv. Marjeta, d. 2. r. 18. Tor. Pričakovanje poroda bl. Dev. Marije. 19. Srd. Zv. Konrad Ofidski, sp. 1. r. 20. Čet. Sv. Jozafat, šk., m. 21. Pet. Sv. Tomaž, ap. 22. Sob. Zv. Hugolin, puščavnik 3. r. 23. Ned. 4. ad. Zv. Nikolaj Faktor, sp. 1. r. 24. Pon. Predbožični dan. 25. Tor. <i>Božič, R. P., V. O.</i> 26. Srd. <i>Sv. Štefan, 1. m.</i> 27. Čet. Sv. Janez, ap. in cv. 28. Pet. Nedolžni otročiči. 29. Sob. Sv. Tomaž, šk., m. 30. Ned. mej osmino. 31. Pon. Sv. Silvester, pap.

Srečno novo leto 1907!

P. O.	pomeni popolnoma odpustek za vse v franč. in kap. cerkvah.
P. O.	" " " samo za ude svetovnega 3. reda.
V. O.	" vesoljno odvezo s popol. odpust. za ude svet. 3. reda.
R. P.	" rimsko postajo " " " " "

Nov tretjeredni časopis,

namenjen duhovnikom tretjerednikom, zlasti duhovnikom voditeljem tretjega reda, namerja začeti izdajati v nemškem jeziku P. Pirminius Hasenöhrl O. F. M. Redakteur des «St. Franziszi-Glöcklein», Innsbruck, Franziskanerkloster. Izhajal bi vsaki drugi mesec po 32 osmernih strani in obsegal ravne redovnemu voditelju in duhovniku tretjeredniku potrebne ali koristne reči. Cena bi mu bila okoli 3 K. Gospodje, ki bi si želeli takega lista, se prosijo, da bi to po dopisnici naznanili imenovanemu patru, ker bi se izdajanje moglo začeti le, ako bi bilo primerno število naročnikov zagotovljeno.

«Boj demonu alkoholu! V vseh modernih državah se vrši prav veselo gibanje; živhalno se gibljejo brhke čete na čelu s praporom: Boj demonu alkoholu! Proč z alkoholom! Povod temu gibanju je ogromna škoda, katero dela alkoholizem človeški družbi. Alkohol ruši zdravje širokih ljudskih mas, alkohol duši, ovira napredak ljudstva na telesu, duhu, v nravnosti, alkohol tira tisoče rodbin do gmotnega propada, alkohol je izvor socialne bede vseh stanov. To so krivice, katere dela alkohol človeštvu; teh krivic ne utaji noben prijatelj alkohola, pa naj ga brani z Demostenovo zgovornostjo.»

To se mora reči: res navdušena — poezija! V skromni, pošteni prozi niti o živini, ki je šla komu v škodo, ne pravimo, da mu je storila krivico. Krivico je storil pastir, ali gospodar živine, ker je ni zavrnil; on je dolžan škodo poravnati. Aljkoholj pa niti žival ni (nikar demon), temuč mertva stvar, ki sama od sebe ne more ničesar storiti, torej tudi krivice ne. Kedor krivico na tako stvar zvrča, jo zvrča torej prav za prav na Njega, ki jo je vstvaril, na Boga; v resnici je pa kriv tisti, ki tako stvar zlo rabi, tako rabi, kaker dobro ve, da ni božja volja. To lahko sprevidi vsak pameten človek, ne da bi bilo treba Demostena, da mu dopove. — Ali glejmo še nekaj besed nadalje:

„Principi, iz katerih so izšli protialkoholni zakoni, so v raznih državah različni.... Najradikalnejši princip je prohibicija: V nobeni gostilni in trgovini ne sme biti naprodaj ne vino, ne pivo, ne žganje. Alkohol se zapodi med poredne otroke, uvrsti se ga med druge strupe v lekarne in koncesionirane prodajalne. V teh je mogoče dobiti potrebne množine v zdravniške in obrtne svrhe.“

Prav tisti dan, ko smo brali tako v časopisu, smo brali v brevirju: „Sicut in fabricatione auri signum est smaragdi, sic numerus musicorum in jucundo et moderato vino“ (Eccli. 32, 8). Po sv. pismu torej in katoliški morali vino, ne le ko zdravilo, temuč tudi ko pijača, zmerno vživana, ni prepovedano. Kedor ga stavi v lekarne mej „druge strupe“, ta, bodisi država, bodisi posamezen človek, ne veruje sv. pismu, niti katoliški morali, on je torej, ali haereticus, ali naravnost infidelis. Dolžnost katoliškega duhovnika nasproti takim naukom je očitna; on ima svoje ljudi prepričevati, da se sveto pismo in katoliška morala z dokazanimi znanstvenimi resnicami tudi v teh rečeh popolnoma vjema. On bo torej vesel Boga zahvalil, ako se mu naznani knjiga, ki mu more h temu pripomoči. In taka knjiga je Starkejeva „Berechtigung des Alkoholgenusses“; zato sem jo priporočil, in še jo priporočam. Vender s tem ni rečeno, da podpišem vsako besedo, ki je v nji; saj je namenjena razumnim ljudem, ki znajo sami nekoliko misliti. Tudi tiste glavne stavke iz nje sem navel le ko terditve, ki jih pisavec v knjigi obširnise dokazuje. Zato sem jih navel v izvirnem jeziku. Ni se jih imelo, torej meni očitati v prestavi, ki je v „Cvetju“ ni, kaj še le numerirati jih in preparirati za nekake refektorske zapovedi! In zaradi njih me v nasprotje staviti z gospodom doktorjem, ketelega predavanje „o alkoholu in človeškem zdravju“ je dal g. M. V. ponatisniti v svojo knjižico, to je bila celo nesrečna zmeta.

Verjemite mi, dragi gospod M. V., meni je dr. Brecejl dobro znan že nekaj let. Natorno, da smo pri nas o aljkoholjnem vprašanju ž njim mnogokrat govorili. Kaker ste morebiti že izvedeli, je bil dr. Brecejl tudi prvi, in je do zdaj edini, ki me je očitno, ustno in pismeno (v „Prim. listu“) branil, ko se mi je izreklo zaničevanje na znanem shodu v Mirnu. Bodi mu za to izrečena očitna priserčna zahvala! Dr. Brecejl stoji torej na moji strani, ali, če hočete, jaz na njegovi; prišla sva namreč do

enakega prepričanja vsak zase. In tega prepričanja je brez dvojbe odločna večina slovenskih zdravnikov in slovenske duhovščine.

Kar se pa tiče terditev Starkejevih, ne mojih, ki se zde gospodu M. V. nasprotne dr. Brecljevim, naj se bere, kako jih Starke opravičuje, potem se bo moglo soditi, ali je v njih res kako nasprotje, in kaj bi vtegnulo biti verjetniše. Ali aljkoholj redi ali ne redi, o tem, koliker se meni zdi, pravda še ni sklenjena. Da ne redi, se trudi dokazati zlasti profesor dr. Kassowitz na Dunaju. Dve njegovi razpravi o tem vprašanju sem bral v časopisu „Fortschritte der Medizin“, l. 1903. Tudi njegov dotični govor na kongresu v Budapešti sem prebral. Vender moram reči, da me ni prepričal. Mož opira svoje dokazovanje na neke dvojljive, kratke eksperimente z ljudmi, eksperimente, ki so jih razlagali eksperimentatorji sami v nasprotnem, aljkoholu vgodnem smislu; ne omenja pa dolgotrajnih poskušenj s živalimi, poskušenj, ki dokazujejo prepričavno, da aljkoholj, ali vsaj vino, v resnici redi. Bertillon v svoji o priliki že omenjeni knjigi „L'Alcoolisme“, kaker je hud antialjkoholik, vender ni vtajil teh za naše vprašanje, kaker bi jaz sodil, najvažniših eksperimentov, ki poterjujejo vsakdanjo skušnjo, da so ljudje, ki precej pijo, pa primeroma malo jedo, vender dobro, včasih celo preveč rejeni. Bertillon poroča o dotičnih eksperimentih in skušnjah na straneh 37 — 40. Naj stoji tu kratek posnetek.

Francoza Roos in Hédon sta eksperimentirala pred 3 ali 4 leti skozi kakih 6 mesecev z dvema oddelkoma po žrebu ločenih morskih prašičkov. Oba dela sta dobivala popolnoma enako mero iste hrane, en del brez vina, drugi z določeno mero vina po verhu. Vinski del je čedalje bolj presegal brezvinskega; ob koncu 5. mesca je bil počrez vsak par vinskih se svojimi mladiči za 14,87 % težji od brezvinskih. Ob tistem času je več brezvinskih poginilo; z vinskimi se je poskušnja nadaljevala. Kaka škoda, ki bi jo bilo napravilo živalim vino, se ni dala dokazati. Gospoda sta skušala potem tudi z drugimi živalimi, celo z ribami, vse z istim dobrim vspehom.

Že leta 1891 je neki Strassmann podobno eksperimentiral z dvojico psov, tudi z enako vgodnim vspehom za vino.

Mnogo prej, pred kakimi 50 leti je neki živinozdravec, M. Cruzel, objavil spisek o redilni vrednosti vina, tudi nekoliko pokvarjenega, za živino. In res so ob času, ko je bil oves drag, na južnem Francoskem dajali konjem in mezgom namestu ovsu, vsega ali dela, otrobov in vina, poslednjega po 4 do 5 litrov za konja na dan. To se je godilo več mesecev, dokler se je splačalo, in kmetje niso opazili, da bi bili pri tem konji slabše hranjeni ko prej z ovsom, ali da bi jim bilo vino kaj škodilo na zdravju.

Napaka vseh teh skušenj je ta, da so se delale s živalimi, ne z ljudmi, pravi Bertillon. Jaz bi dejal, da, če vino v pravi meri koristi živali, za katero ga Bog ni vstvaril, koristi pač tudi človeku, kateremu je namenjeno. Seveda človek ni konj, da bi mogel brez škode piti 4 do 5 litrov na dan. Est modus in rebus, sunt certi denique fines v vsaki reči, — zato bodi finis tudi tej pravdi! Hvala Bogu, keterega previdnost me je očitno podpirala! Njegovo je, kar sem povedal dobrega in resničnega. Bodi vse tudi njemu v čast in slavo, dušam, s predrago kervjo njegovega edinorojenega Sinu odrešenim, pa v večno zveličanje. Amen in punctum!